EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 30. 7. 2025
COM(2025) 443 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Výročná správa o Fonde solidarity Európskej únie za roky 2021 – 2022

OBSAH

Úvod 2
Žiadosti prijaté v rokoch 2021 a 2022 2
- *V roku 2021* 2
- *V roku 2022* 6

Financovanie 7
Ukončenia pomoci 9
- *Ukončenia pomoci v roku 2021* 9
- *Ukončenia pomoci v roku 2022* 9

Závery 10

ÚVOD

V článku 12 nariadenia Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie[1] (ďalej len „nariadenie“), sa stanovuje, že Komisia musí Európskemu parlamentu a Rade predložiť správu o činnosti fondu v predchádzajúcom roku. V tejto správe sa opisujú činnosti Fondu solidarity EÚ (ďalej len „FSEÚ“) v rokoch 2021 a 2022. Zároveň sú v nej zhrnuté žiadosti doručené v rokoch 2021 a 2022 a prípady uzavreté počas obdobia, na ktoré sa správa vzťahuje. Komisia posúdila všetky žiadosti podľa kritérií stanovených v nariadení.

V roku **2021** bolo Komisii doručených **10 nových žiadostí** o finančné príspevky z FSEÚ, a to od Belgicka (prívalové povodne), Nemecka (prívalové povodne), dve od Grécka (zemetrasenie na Kréte a zemetrasenie na Samose), Španielska (výbuch sopky), Chorvátska (zemetrasenie), Cypru (lesné požiare), Luxemburska (prívalové povodne), Holandska (prívalové povodne) a Rakúska (prívalové povodne). Štyri žiadosti sa týkali „veľkých živelných pohrôm“, tri „regionálnych živelných pohrôm“ a tri „živelných pohrôm v susednej krajine“.

Žiadosť Cypru v súvislosti so suchom a lesnými požiarmi v júni 2021 nespĺňala kritériá oprávnenosti na pomoc z FSEÚ, a preto nebola prijatá.

Španielsko, Chorvátsko a Grécko (v oboch svojich žiadostiach) požiadali o zálohové platby. V priebehu niekoľkých týždňov po prijatí žiadostí Komisia schválila všetky zálohové platby a vyplatila celkovo približne 47,8 milióna EUR.

Vykonávacie rozhodnutie o prípade zemetrasenia na gréckom Samose bolo prijaté v júni 2021. Vykonávacie rozhodnutie o prípade zemetrasenia v chorvátskom meste Petrinja bolo prijaté v decembri 2021. Vykonávacie rozhodnutia o ďalších siedmich úspešných žiadostiach v roku 2021 [Belgicko, Nemecko, Grécko (Kréta), Španielsko, Luxembursko, Holandsko a Rakúsko] boli prijaté v decembri 2022. Okrem toho Komisia v roku 2021 uzavrela tri prípady FSEÚ.

V roku **2022** boli Komisii doručené **dve nové žiadosti** o finančné príspevky v súvislosti so živelnými pohromami, a to od Talianska (povodne) a Rumunska (sucho). Rumunská žiadosť sa týkala „veľkej živelnej pohromy“ a talianska žiadosť „regionálnej živelnej pohromy“. Príslušné vykonávacie rozhodnutia boli prijaté v decembri 2023. Okrem toho Komisia v roku 2022 uzavrela tri prípady FSEÚ.

V prílohe I sa uvádzajú stropy škôd spôsobených „veľkou pohromou“, ktoré sa uplatňovali na uvoľnenie prostriedkov z FSEÚ v rokoch 2021 a 2022. V prílohe II sa uvádza prehľad žiadostí schválených v rokoch 2021 a 2022 vrátane príslušných finančných informácií.

ŽIADOSTI PRIJATÉ V ROKOCH 2021 A 2022

- ***V ROKU 2021***

  V roku 2021 bolo Komisii doručených 10 nových žiadostí o finančný príspevok z FSEÚ. Všetky žiadosti boli Komisii predložené v zákonnej lehote najneskôr „do dvanástich týždňov od prvých škôd“ (článok 4 ods. 1 nariadenia). Jedna žiadosť však bola zamietnutá,

[1] Nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie (Ú. v. ES L 311, 14.11.2002, s. 3), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 661/2014 z 15. mája 2014 (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 143) a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/461 z 30. marca 2020 (Ú. v. EÚ L 99, 31.3.2020, s. 9).

pretože Cyprus nespĺňal kritériá oprávnenosti na pomoc z FSEÚ, keďže výška priamych škôd spôsobených pohromou nedosahovala príslušný strop. Štyri žiadosti sa týkali „veľkých pohrôm“, tri sa týkali „regionálnych pohrôm“ a tri vychádzali z ustanovení o „živelných pohromách v susednej krajine“.

Komisia prijala vykonávacie rozhodnutia o udelení finančného príspevku z FSEÚ v prípade zemetrasenia v Grécku (Samos) 14. júna 2021 a v prípade zemetrasenia v Chorvátsku 23. júna 2021. Okrem toho Komisia v decembri 2022 prijala vykonávacie rozhodnutia o udelení finančných príspevkov z FSEÚ v prípade siedmich úspešných žiadostí [Belgicko, Nemecko, Grécko (Kréta), Španielsko, Luxembursko, Holandsko a Rakúsko] spracovaných spoločne v jednom balíku.

GRÉCKO – ZEMETRASENIE NA SAMOSE

V októbri 2020 zaznamenalo Grécko zemetrasenie s magnitúdou Mw 6,9[2] na severoegejských ostrovoch Samos, Ikaria a Chios. Cunami sa prehnala rôznymi oblasťami v severnej časti ostrova Samos. O život prišlo niekoľko ľudí a viac ako 300 verejných a súkromných budov utrpelo škody. Približne 2 000 až 3 000 ľudí stratilo v dôsledku pohromy strechu nad hlavou.

Grécko 22. januára 2021 predložilo žiadosť o príspevok z FSEÚ na financovanie núdzových opatrení a opatrení na obnovu po zemetrasení. Grécko predložilo svoju žiadosť ako žiadosť týkajúcu sa regionálnej pohromy, ktorá postihla jeden región úrovne NUTS 2[3] (Voreio Aigaio/EL41), a odhadlo celkové priame škody na 101 252 020 EUR. Grécko vo svojej žiadosti požiadalo o vyplatenie zálohy.

Komisia poskytla Grécku zálohu vo výške 253 131 EUR vykonávacím rozhodnutím C(2021) 1623 z 8. marca 2021 a túto sumu vyplatila 26. marca 2021.

Rozpočtový orgán na základe návrhu Komisie COM(2021) 201 z 24. marca 2021 schválil 20. mája 2021 vyplatenie sumy 2 531 301 EUR z FSEÚ Grécku. Dňa 14. júna 2021 Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie C(2021) 4439 o udelení finančného príspevku z FSEÚ. Následne bol 5. júla 2021 vyplatený zostatok vo výške 2 278 170 EUR.

CHORVÁTSKO – ZEMETRASENIE V PETRINJI

Chorvátsko postihli dve série ničivých zemetrasení. Prvá zasiahla mesto Záhreb a jeho okolie v marci 2020. Druhá zasiahla najmä mesto Petrinja a oblasť Sisacko-moslavinskej župy v období od decembra 2020 do januára 2021. Celkové kombinované odhadované škody spôsobené oboma sériami zemetrasení dosiahli viac ako 17 miliárd EUR. Situácia bola dramatická, keďže pri pohromách bolo poškodených približne 26 000 budov. Susedné krajiny, ako napríklad Taliansko, Maďarsko, Rakúsko a Slovinsko, urýchlene vyslali do postihnutých oblastí núdzové vybavenie. Zemetrasenia zničili veľkú časť infraštruktúry a mnohých ľudí pripravili o domov. Len priame škody spôsobené zemetrasením v Petrinji dosiahli podľa chorvátskej vlády výšku 5,5 miliardy EUR. Žiadosť Chorvátska z 10. júna 2020, ktorá sa týkala vyplatenia zálohy, sa kvalifikovala na podporu pri veľkej pohrome.

---

[2] Stupne momentovej magnitúdy podľa gréckeho Geodynamického inštitútu a Euro-stredomorského inštitútu.

[3] Nomenklatúra územných jednotiek na štatistické účely.

Komisia poskytla Chorvátsku zálohu vo výške 41 325 507 EUR vykonávacím rozhodnutím C(2021) 4648 z 23. júna 2021 a túto sumu vyplatila v auguste 2021.

Rozpočtový orgán na základe návrhu Komisie COM(2021) 963 z 29. októbra 2021 schválil vyplatenie sumy 319 192 359 EUR z FSEÚ Chorvátsku. Dňa 22. decembra 2021 Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie C(2021) 9816 o udelení finančného príspevku z FSEÚ. Zostatok vo výške 277 866 852 EUR bol vyplatený v decembri 2021.

BELGICKO, NEMECKO, LUXEMBURSKO, HOLANDSKO A RAKÚSKO (PRÍVALOVÉ POVODNE); GRÉCKO (ZEMETRASENIE); ŠPANIELSKO (VÝBUCH SOPKY)

- Povodne v západnej Európe:

  V lete 2021 zasiahli Belgicko, Nemecko, Luxembursko, Holandsko a Rakúsko smrtiace povodne s ničivými následkami. Povodne boli spôsobené extrémnymi poveternostnými javmi. O život prišlo najmenej 243 osôb a tisíce ľudí muselo byť evakuovaných zo svojich domovov. Miestna infraštruktúra utrpela vážne škody a veľké finančné straty zaznamenal aj cestovný ruch, keďže povodne sa vyskytli uprostred turistickej sezóny.

- Výbuch sopky v Španielsku:

  V septembri 2021 došlo na ostrove La Palma k výbuchu sopky po tom, ako bola týždeň predtým zaznamenaná intenzívna seizmická aktivita, pričom do mora tiekli dva prúdy lávy. Láva pokryla viac ako 1 000 hektárov plochy a zničila viac ako 3 000 budov a niekoľko okolitých miest. Výbuch zasiahol približne 7 000 miestnych obyvateľov. Museli byť evakuovaní a vybavení ochrannými prostriedkami na ochranu pred škodlivými plynmi, ktoré sopka počas výbuchu uvoľnila.

  Škody podľa vlády Kanárskych ostrovov dosiahli viac ako 1 miliardu EUR. Španielska vláda predložila žiadosť o príspevok z FSEÚ v decembri 2021.

- Zemetrasenie v Grécku:

  V septembri 2021 zasiahlo grécky ostrov Kréta ničivé zemetrasenie. Pri zrútení chrámu prišiel o život jeden človek a 36 osôb bolo zranených. Viac ako 5 000 budov na ostrove bolo poškodených alebo prestali byť bezpečné na užívanie. Toto zemetrasenie sa považuje za najsilnejšie zemetrasenie v Grécku od začiatku 20. storočia. Tisíce domov sa stalo neobývateľnými a tisíce verejných budov sa po pohrome stalo nevhodnými na daný účel.

  Grécko požiadalo o podporu z FSEÚ v decembri 2021. Podľa gréckych orgánov celková škoda dosiahla 143 420 124 EUR, a pohroma sa preto kvalifikovala ako „regionálna živelná pohroma“.

Posúdenie a financovanie:

Začiatkom októbra 2021 boli Komisii doručené žiadosti piatich členských štátov o príspevky z FSEÚ v súvislosti s povodňami z júla 2021 a dve žiadosti Španielska (výbuch sopky) a Grécka (zemetrasenie). S cieľom zaručiť rovnaké zaobchádzanie Komisia spracovala tieto žiadosti v rámci jedného balíka. V nadväznosti na pôvodnú žiadosť viacero členských štátov v júli 2022 aktualizovalo svoje posúdenia škôd.

Španielsko a Grécko požiadali o zálohovú platbu a celková škoda nahlásená v siedmich postihnutých krajinách presiahla 36 miliárd EUR. Komisia dokončila svoje posúdenie v októbri 2022 a predložila návrh COM(2022) 665 zo 14. októbra 2022 rozpočtovému

orgánu. Potenciálna výška pomoci v prípade siedmich žiadostí o podporu z FSEÚ (Belgicko, Nemecko, Grécko, Španielsko, Luxembursko, Holandsko a Rakúsko) bola vypočítaná na celkovú sumu 1,9 miliardy EUR. Keďže táto suma výrazne prevyšovala dostupné rozpočtové zdroje, sumy pomoci pre jednotlivé krajiny sa pomerne znížili. Uplatnila sa zrážka vo výške 62,3 %, pretože celkové dostupné pridelené prostriedky pre FSEÚ v roku 2022 boli 718,5 milióna EUR, čo zodpovedá 37,7 % sumy, ktorá mala byť vyplatená.

Podrobný rozpis škôd, ktoré utrpelo sedem členských štátov, a ich podpora z FSEÚ:

- **NEMECKO**
  Celkové škody spôsobené povodňami dosiahli takmer 30 miliárd EUR, a preto sa kvalifikujú ako „veľká živelná pohroma“. Stropom pre „veľké živelné pohromy“ sú odhadované priame škody vo výške buď viac ako 3 miliardy EUR v cenách z roku 2011, alebo viac ako 0,6 % hrubého národného dôchodku krajiny, podľa toho, ktorá hodnota je nižšia[4]. Po prijatí vykonávacieho rozhodnutia C(2023) 1824 zo 14. marca 2023 Komisia 11. apríla 2023 vyplatila Nemecku sumu 612 611 256 EUR.

- **BELGICKO**
  Belgicko sa takisto považuje za krajinu postihnutú „veľkou živelnou pohromou“, keďže celková priama škoda dosiahla 5,6 miliardy EUR, čo je výrazne nad príslušným stropom v prípade danej pohromy. Po prijatí vykonávacieho rozhodnutia C(2023) 1556 z 1. marca 2023 Komisia 27. marca 2023 vyplatila Belgicku sumu 87 737 427 EUR.

- **HOLANDSKO**
  Holandsko utrpelo celkovú škodu vo výške 500 miliónov EUR. Jeho žiadosť bola kvalifikovaná ako žiadosť týkajúca sa „živelnej pohromy v susednej krajine“, keďže žiadosti v prípade tej istej pohromy od susedných krajín Nemecka a Belgicka boli kvalifikované ako žiadosti týkajúce sa „veľkých živelných pohrôm“. Po prijatí vykonávacieho rozhodnutia C(2022) 9864 zo 16. decembra 2022 Komisia 28. decembra 2022 vyplatila Holandsku sumu 4 713 027 EUR.

- **RAKÚSKO**
  Žiadosť Rakúska bola takisto kvalifikovaná ako žiadosť týkajúca sa „živelnej pohromy v susednej krajine“, keďže žiadosť v prípade tej istej pohromy od susedného Nemecka bola kvalifikovaná ako žiadosť týkajúca sa „veľkej živelnej pohromy“. Celková škoda dosiahla 84,6 milióna EUR. Komisia prijala 19. decembra 2022 vykonávacie rozhodnutie C(2022) 9904 a 27. decembra 2022 vyplatila Rakúsku sumu 797 520 EUR.

- **LUXEMBURSKO**
  Žiadosť Luxemburska bola takisto kvalifikovaná ako žiadosť týkajúca sa „živelnej pohromy v susednej krajine“, keďže žiadosti v prípade tej istej pohromy od susedných krajín Nemecka a Belgicka boli kvalifikované ako žiadosti týkajúce sa „veľkých živelných pohrôm“. Celkové škody dosiahli 193,3 milióna EUR. Komisia prijala 16. decembra 2022 vykonávacie rozhodnutie C(2022) 9875 a 27. decembra 2022 vyplatila sumu 1 822 056 EUR.

[4] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 661/2014 z 15. mája 2014, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 143).

- **ŠPANIELSKO – VÝBUCH SOPKY**

  Žiadosť Španielska bola kvalifikovaná ako žiadosť týkajúca sa „regionálnej živelnej pohromy“. Dňa 21. marca 2022 Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie C(2022) 1802 o poskytnutí zálohovej platby vo výške 5 391 796 EUR na pomoc pri núdzových operáciách a operáciách na obnovu po pohrome. Zálohová platba bola vykonaná 2. mája 2022.

  Dňa 19. decembra 2022 Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie C(2022) 9899 o udelení finančného príspevku z FSEÚ Španielsku vo výške 9 449 589 EUR. Zostatok vo výške 4 057 793 EUR bol vyplatený 27. decembra 2022.

- **GRÉCKO – ZEMETRASENIE**

  Žiadosť Grécka bola kvalifikovaná ako žiadosť týkajúca sa „regionálnej živelnej pohromy“. Dňa 26. apríla 2022 Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie C(2022) 2599 o poskytnutí zálohovej platby vo výške 896 375 EUR, ktorá bola Grécku vyplatená 19. mája 2022.

  Návrh Komisie COM(2022) 665 zo 14. októbra 2022 bol predložený rozpočtovému orgánu, ktorý ho schválil v decembri 2022. Podobne ako v prípade šiestich uvedených žiadostí sa navrhovaná výška pomoci pre Grécko musela pomerne znížiť. Dňa 19. decembra 2022 Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie C(2022) 9865 o udelení finančného príspevku z FSEÚ Grécku. Zostatok vo výške 455 511 EUR bol vyplatený 27. decembra 2022.

- ***V ROKU 2022***

  RUMUNSKO – SUCHO

  V období od marca do augusta 2022 Rumunsko zažilo veľké a rozsiahle sucho. V porovnaní s podobnými udalosťami v minulosti táto vynikala svojou intenzitou a postihnutou oblasťou. Na poľnohospodársky sektor (konkrétne plodiny) malo nepriaznivý vplyv sucho a dve po sebe nasledujúce vlny horúčav.

  Rumunsko predložilo žiadosť o príspevok z FSEÚ v septembri 2022. Podľa rumunských orgánov celková vykázaná priama škoda dosiahla 1,3 miliardy EUR. Rumunsko nepožiadalo o zálohovú platbu.

  Rozpočtový orgán na základe návrhu Komisie COM(2023) 381 z 23. augusta 2023 schválil vyplatenie sumy 33 895 935 EUR z FSEÚ Rumunsku. Dňa 30. novembra 2023 Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie C(2023) 8477 o udelení finančného príspevku z FSEÚ. Platba bola vykonaná 14. decembra 2023.

  TALIANSKO – POVODNE

  V septembri 2022 spôsobili silné zrážky v talianskom regióne Marky katastrofálne riečne a prívalové povodne, ktoré mali za následok zničenie alebo poškodenie infraštruktúry, ako aj verejných a súkromných budov a tovaru. Udalosť mala dramatické následky (12 ľudí prišlo o život a jedna osoba bola nezvestná) a spôsobila veľké hospodárske straty.

  Taliansko požiadalo o podporu z FSEÚ v decembri 2022, ale nepožiadalo o zálohovú platbu. Celkové priame škody dosiahli takmer 670 miliónov EUR.

  Rozpočtový orgán na základe návrhu Komisie COM(2023) 381 z 23. augusta 2023 schválil vyplatenie sumy 20 939 095 EUR z FSEÚ Taliansku. Dňa 5. decembra 2023 Komisia prijala

vykonávacie rozhodnutie C(2023) 8598 o udelení finančného príspevku z FSEÚ. Platba bola vykonaná 14. decembra 2023.

FINANCOVANIE

Jednotlivé sumy pomoci, ktoré navrhla Komisia, boli vypočítané pomocou metódy, o ktorej sa rozhodlo v roku 2002 a ktorá sa uplatňovala vo všetkých nasledujúcich prípadoch. Vychádza z celkových akceptovaných priamych škôd spôsobených danou pohromou v pomere k relatívnemu bohatstvu postihnutého štátu, čo odráža strop v prípade veľkej pohromy (pozri prílohu I).

V prípade „veľkých živelných pohrôm“ sa preto uplatňuje progresívny dvojkrokový systém, na základe ktorého krajina dostane nižšiu mieru pomoci na úrovni 2,5 % výšky celkových priamych škôd pre časť škôd, ktorá nedosahuje daný strop, a vyššiu mieru pomoci na úrovni 6 % pre časť škôd, ktorá daný strop presahuje. Tieto dve sumy sa sčítajú. Pokiaľ ide o „regionálne živelné pohromy“ a „živelné pohromy v susednej krajine“, poskytuje sa pomoc na úrovni 2,5 % výšky celkových priamych škôd.

Po tom, ako Európsky parlament a Rada schválili uvoľnenie prostriedkov a poskytli potrebné rozpočtové prostriedky dostupné v rámci rozpočtu EÚ, Komisia prijala vykonávacie rozhodnutia o poskytnutí pomoci jednotlivým krajinám a potom vyplatila celú sumu. V prípadoch, keď bola poskytnutá záloha, bol vyplatený len zostatok celého príspevku.

Prílohy k vykonávacím rozhodnutiam obsahovali všeobecný opis zamýšľaného použitia finančných prostriedkov, zoznam orgánov, ktoré prijímajúce štáty vymenovali na spracovanie príspevku z FSEÚ, a názov nezávislého orgánu zodpovedného za audit a kontrolu.

Podrobné finančné tabuľky sa nachádzajú v prílohe II k tejto správe.

Počas obdobia, na ktoré sa správa vzťahuje, Európsky parlament a Rada ako rozpočtový orgán schválili 30 finančných príspevkov z FSEÚ, ako navrhovala Komisia. Komisia predložila svoj návrh na mobilizáciu FSEÚ v týchto štyroch skupinách:

- 2021

- Dňa 24. marca 2021 Komisia prijala návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mobilizácii FSEÚ[5] vo výške 484 199 841 EUR na poskytnutie pomoci Grécku a Francúzsku v nadväznosti na regionálne živelné pohromy, ku ktorým došlo v týchto krajinách v priebehu roka 2020, ako aj 20 členským štátom a prístupovým krajinám (Albánsku, Belgicku, Česku, Čiernej Hore, Estónsku, Francúzsku, Grécku, Chorvátsku, Írsku, Litve, Lotyšsku, Luxembursku, Maďarsku, Nemecku, Portugalsku, Rakúsku, Rumunsku, Srbsku, Španielsku a Taliansku) v reakcii na závažné ohrozenie verejného zdravia spôsobené pandémiou ochorenia COVID-19 na začiatku roka 2020. K tomuto návrhu na mobilizáciu bol pripojený návrh opravného rozpočtu (NOR) č. 2/2021[6], v ktorom sa navrhovalo presunúť sumu 47 981 598 EUR z nevyužitých prostriedkov pridelených na rok 2020 priamo do operačného rozpočtového riadku FSEÚ, a udelenie absolutória DEC[7] č. 3/2021, v ktorom sa navrhuje presunúť sumu 427 543 750 EUR

5 COM(2021) 201 final.
6 COM(2021) 200 final.
7 Žiadosť o presun viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov podľa článku 31 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

z riadku rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc (SEAR) do operačného rozpočtového riadku FSEÚ, a to v rámci záväzkov aj platieb.

Rozpočtový orgán prijal návrh na mobilizáciu 20. mája 2021[8] s cieľom i) poskytnúť Grécku a Francúzsku pomoc z FSEÚ vo výške 86 744 920 EUR v súvislosti so živelnými pohromami a ii) poskytnúť pomoc vo výške 529 347 741 EUR 20 členským štátom a kandidátskym krajinám v reakcii na závažné ohrozenie verejného zdravia spôsobené pandémiou ochorenia COVID-19.

- Komisia prijala 29. októbra 2021 návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mobilizácii FSEÚ[9] na účely poskytnutia pomoci Chorvátsku v súvislosti so sériou zemetrasení od 28. decembra 2020. K návrhu na mobilizáciu bolo pripojené príslušné udelenie absolutória DEC č. 28/2021, v ktorom sa navrhovalo presunúť 277 866 852 EUR z riadku rezervy SEAR do operačného rozpočtového riadku FSEÚ, a to v rámci záväzkov aj platieb. Návrh na mobilizáciu sa týkal celej sumy prostriedkov, ktoré bolo potrebné uvoľniť, zatiaľ čo v udelení absolutória DEC sa zohľadňovala už vyplatená záloha a navrhovalo sa presunúť zostávajúcu sumu 277,9 milióna EUR.

  Rozpočtový orgán prijal návrh na mobilizáciu 15. decembra 2021[10], čím sa Chorvátsku poskytla podpora z FSEÚ vo výške 319,2 milióna EUR v nadväznosti na ničivú sériu zemetrasení, ktoré v decembri 2020 a januári 2021 zasiahli Sisacko-moslavinskú, Karloveckú a Záhrebskú župu.

➢ 2022

- Komisia prijala 14. októbra 2022 návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mobilizácii FSEÚ[11] s cieľom poskytnúť pomoc Nemecku, Belgicku, Holandsku, Rakúsku, Luxembursku, Španielsku a Grécku v nadväznosti na živelné pohromy, ktoré postihli tieto krajiny v priebehu roka 2021. K návrhu na mobilizáciu bolo pripojené udelenie absolutória DEC č. 20/2022, v ktorom sa navrhovalo presunúť 668 482 761 EUR z riadku rezervy SEAR do operačného rozpočtového riadku FSEÚ, a to v rámci záväzkov aj platieb.
- Rozpočtový orgán prijal návrh na mobilizáciu 14. decembra 2022[12], čím sa poskytla pomoc z FSEÚ vo výške 718 482 761 EUR: i) Belgicku, Nemecku, Luxembursku, Holandsku a Rakúsku v súvislosti s povodňami z júla 2021; ii) Španielsku v súvislosti s výbuchom sopky na ostrove La Palma z 19. septembra 2021 a iii) Grécku v súvislosti so zemetrasením na Kréte z 27. septembra 2021. Zálohy vo výške 5 391 796 EUR

---

8 Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/885 z 20. mája 2021 o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Grécku a Francúzsku v súvislosti so živelnými pohromami a Albánsku, Belgicku, Česku, Čiernej Hore, Estónsku, Francúzsku, Grécku, Chorvátsku, Írsku, Lotyšsku, Litve, Luxembursku, Maďarsku, Nemecku, Portugalsku, Rakúsku, Rumunsku, Srbsku, Španielsku a Taliansku v súvislosti s ohrozením verejného zdravia (Ú. v. EÚ L 194, 2.6.2021, s. 40).

9 COM(2021) 963 final.

10 Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/49 z 15. decembra 2021 o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Chorvátsku v súvislosti so sériou zemetrasení, ku ktorým došlo od 28. decembra 2020 (Ú. v. EÚ L 9, 14.1.2022, s. 37).

11 COM(2022) 665 final.

12 Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/68 zo 14. decembra 2022 o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie s cieľom poskytnúť pomoc Nemecku, Belgicku, Holandsku, Rakúsku, Luxembursku, Španielsku a Grécku v nadväznosti na živelné pohromy, ktoré postihli tieto krajiny v priebehu roka 2021 (Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2023, s. 25).

a 896 375 EUR už boli v prípade Španielska zaplatené v marci 2022 a v prípade Grécka v apríli 2022. Po prijatí vykonávacieho rozhodnutia Komisie o poskytnutí pomoci bol zostatok vo výške 18 134 078 EUR vyplatený 27. a 28. decembra 2022 Grécku, Španielsku, Luxembursku, Holandsku a Rakúsku. Belgicko dostalo v roku 2023 podporu z FSEÚ vo výške 612 611 256 EUR a Nemecko vo výške 87 737 427 EUR.

UKONČENIA POMOCI

Podľa článku 8 ods. 3 nariadenia musí prijímajúci štát do 24 mesiacov od dátumu vyplatenia finančného príspevku predložiť správu o finančnej realizácii príspevku (ďalej len „správa o implementácii“) spolu s výkazom odôvodňujúcim výdavky (ďalej len „vyhlásenie o oprávnenosti“).

Komisia ukončila tri prípady FSEÚ v roku 2021 a tri prípady v roku 2022.

- ***UKONČENIA POMOCI V ROKU 2021***

Maďarsko, povodne v roku 2010: finančný príspevok z FSEÚ predstavoval 22 485 772 EUR. Maďarsko predložilo správu o implementácii a vyhlásenie o oprávnenosti v máji 2013. Po objasnení viacerých otázok týkajúcich sa vyhlásenia o oprávnenosti bol spis v januári 2021 uzavretý bez finančných opráv.

Taliansko, ľadovcové povodne a zosuvy pôdy v roku 2013: finančný príspevok z FSEÚ predstavoval 16 310 467 EUR. Talianske orgány predložili správu o implementácii a vyhlásenie o oprávnenosti v apríli 2017. Taliansko uviedlo oprávnené výdavky vo výške 17 046 958,22 EUR, čo bolo viac než príspevok z FSEÚ vo výške 16 310 467 EUR. Vyhlásenie o oprávnenosti bolo prijaté a spis bol uzavretý v marci 2021.

Bulharsko, nepriaznivé zimné podmienky v roku 2015: finančný príspevok z FSEÚ predstavoval 6 377 815 EUR. Bulharsko predložilo správu o implementácii a vyhlásenie o oprávnenosti v novembri 2017. Na základe informácií poskytnutých Bulharskom dosiahli oprávnené výdavky v rámci FSEÚ výšku 6 140 983,69 EUR, čo bolo o 236 839,16 EUR menej než prijatá suma. V správe o implementácii bulharské orgány uviedli, že na konci obdobia implementácie zostalo na účte 7,85 EUR vo forme úrokov, ktoré nebolo možné použiť na oprávnené operácie. Komisia rozhodla, že je potrebné uplatniť finančnú opravu vo výške 236 839,16 EUR, a oznámila to Bulharsku v septembri 2019. Vo svojej odpovedi z januára 2020 bulharské orgány uviedli ďalšie nevyužité úroky vo výške 690,23 EUR, ktoré bolo potrebné pripočítať k sume, ktorá sa má vymôcť. Vo februári 2020 Komisia dostala celkovú sumu 237 529,39 EUR a spis bol v januári 2021 uzavretý.

- ***UKONČENIA POMOCI V ROKU 2022***

Chorvátsko, povodne v roku 2014: finančný príspevok z FSEÚ predstavoval 8 616 263 EUR. Chorvátsko predložilo správu o implementácii v apríli 2017. Na základe informácií poskytnutých Chorvátskom a zistení dosiahli oprávnené výdavky v rámci FSEÚ výšku 11 736 261,85 EUR, čo presahovalo finančný príspevok z FSEÚ o 3 119 998,85 EUR. Komisia preto rozhodla, že nie je potrebné uplatniť žiadnu finančnú opravu, a spis bol v máji 2022 uzavretý.

Srbsko, povodne v roku 2014: finančný príspevok z FSEÚ predstavoval 60 224 605 EUR. Srbsko predložilo správu o implementácii v máji 2017. Po analýze auditu Komisia dospela

k záveru, že nie je potrebné uplatniť žiadne finančné opravy. Spis bol preto v marci 2022 uzavretý.

Portugalsko, požiare v roku 2016: finančný príspevok z FSEÚ predstavoval 3 925 000 EUR. Portugalsko predložilo správu o implementácii a vyhlásenie o oprávnenosti v máji 2019. Na základe informácií poskytnutých Portugalskom dosiahli oprávnené výdavky v rámci FSEÚ výšku 4 037 711 EUR, čo presahovalo finančný príspevok FSEÚ o 112 711 EUR. Komisia preto dospela k záveru, že vyhlásenie o oprávnenosti možno prijať a že nie je potrebné uplatniť žiadnu finančnú opravu. Spis sa uzavrel v máji 2022.

ZÁVERY

V rokoch 2021 a 2022 sa opäť ukázalo, že živelné pohromy, z ktorých mnohé sú spôsobené zmenou klímy, sú v Európe a na celom svete čoraz častejšie, čo má katastrofálny vplyv na ľudské životy, hospodárstvo a ekosystémy. Hoci roku 2021 dominovali pohromy v podobe povodní, životy ľudí ohrozil aj výbuch sopky a katastrofálne zemetrasenie. Medzitým bolo od marca do septembra 2022 extrémne sucho, čo viedlo k suchám a lesným požiarom na mnohých európskych územiach. Podľa aktuálnej štúdie, ktorú uskutočnilo Spoločné výskumné centrum[13], bolo toto sucho v porovnaní s podobnými udalosťami v minulosti intenzívnejšie a rozsiahlejšie z hľadiska postihnutých oblastí.

V porovnaní s rokom 2020, ktorý sa pre FSEÚ ukázal ako jeden z najnáročnejších a najzložitejších, pretože jeho rozsah pôsobnosti bol rozšírený tak, aby zahŕňal závažné ohrozenia verejného zdravia, bol v rokoch 2021 a 2022 zaznamenaný menší počet žiadostí. Vyskytli sa však dve mimoriadne ničivé živelné pohromy:

- Prvou bola séria zemetrasení v Chorvátsku od decembra 2020 do januára 2021, ktoré zasiahli najmä mesto Petrinja a oblasť Sisacko-moslavinskej župy. Komisia vyplatila Chorvátsku na obnovu po pohrome celkovo 319 192 359 EUR.
- Druhá sa týkala ničivých prívalových povodní v júli 2021 v piatich západných členských štátoch (Belgicko, Nemecko, Luxembursko, Holandsko a Rakúsko), ktorým bola z FSEÚ poskytnutá pomoc vo výške 707,7 milióna EUR.

Len tieto dve pohromy predstavovali viac ako dvojnásobok celkového rozpočtu FSEÚ na rok 2021 vo výške 500 miliónov EUR v cenách z roku 2011. Najmä prípad povodní v západnej Európe bol jedinečný, pretože celkové náklady na škody boli také vysoké, že FSEÚ nedokázal uspokojiť požiadavky na rozpočet, a preto **sa muselo uplatniť pomerné zníženie na úrovni 62 %, aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie s postihnutými členskými štátmi**.

Zvyšujúci sa počet a rozsah živelných pohrôm v rokoch 2020 a 2021, ako aj pomoc z FSEÚ v súvislosti s ohrozením verejného zdravia spôsobeným pandémiou ochorenia COVID-19 **vytvorili bezprecedentný dopyt a značný rozpočtový tlak na obmedzené prostriedky pridelené na FSEÚ** v rámci nariadenia o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027.

Napriek zintenzívňujúcim sa pohromám súvisiacim so zmenou klímy v celej EÚ **bola suma dostupná pre FSEÚ v roku 2021 v absolútnom aj relatívnom vyjadrení nižšia než pri vzniku fondu v roku 2002**. Od roku 2002 (keď bol vytvorený FSEÚ) do roku 2013 mal

[13] Európska komisia, Spoločné výskumné centrum, *Drought in Europe – August 2022* (Sucho v Európe – august 2022). K dispozícii na adrese: https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf.

maximálne ročne pridelenú 1 miliardu EUR v bežných cenách. V roku 2021, **prvýkrát od zriadenia FSEÚ, sa sumy pomoci (vypočítané pomocou prijatej metodiky) nevyplatili v plnej výške** na oprávnené žiadosti súvisiace s ochorením COVID-19 pochádzajúce z 20 krajín, pretože celková výška pomoci vypočítaná pre všetky tieto krajiny presiahla dostupné rozpočtové zdroje. Preto sa všetkým 20 prijímajúcim krajinám pomerne znížila pomoc z FSEÚ v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 a ich žiadosti dostali 47 % z celkovej potenciálnej pomoci, ktorá bola vypočítaná podľa prijatej a dôsledne uplatňovanej metodiky. Okrem toho **väčšia neistota v súvislosti s alokáciou rozpočtových prostriedkov dostupných pre FSEÚ v rámci finančného krytia SEAR** ďalej zaťažila FSEÚ a v niektorých prípadoch viedla k oneskoreniam, pokiaľ ide o mobilizáciu pomoci.

Stručne povedané, počet žiadostí a nárast požiadaviek na FSEÚ v posledných rokoch ukazujú, že v EÚ existuje vysoký dopyt po podpore z fondu a po solidarite, čo sa musí premietnuť vo vyšších prostriedkoch pridelených na rozpočet FSEÚ v budúcnosti.